

ΟΙ ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2001 ΜΕΧΡΙ 2009
(ΝΟΜΟΙ 30(Ι) ΚΑΙ 122(Ι) ΤΟΥ 2001, 139(Ι) ΤΟΥ 2002, 10(Ι) ΚΑΙ
80(Ι) ΤΟΥ 2003, 144(Ι) ΤΟΥ 2004, 117(Ι) ΤΟΥ 2005, 9(Ι) ΚΑΙ
82(Ι) ΤΟΥ 2007 ΚΑΙ 108(Ι) ΤΟΥ 2009)

Απόφαση δυνάμει του άρθρου 10

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 10 των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 μέχρι 2009, (εφεξής καλουμένων ως ο «Νόμος»), εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

Τίτλος: Καθεστώς κρατικών ενισχύσεων προς ανθοκαλλιεργητές και άλλους για συμμετοχή στην παγκύπρια αγροτική έκθεση και βράβευση φυσικών και νομικών προσώπων

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ:

Στις 12 Ιουλίου 2011 κοινοποιήθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων προσχέδιο νέου μέτρου ενισχύσεων το οποίο φέρει τον τίτλο «Καθεστώς κρατικών ενισχύσεων προς ανθοκαλλιεργητές και άλλους για συμμετοχή στην παγκύπρια αγροτική έκθεση και βράβευση φυσικών και νομικών προσώπων» (εφεξής το «Μέτρο»).

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΘΕΝΤΟΣ ΜΕΤΡΟΥ:

(α) Αρμόδια Αρχή

Αρμόδια Αρχή υπεύθυνη για την εφαρμογή της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

(β) Στόχοι του κοινοποιηθέντος Μέτρου

Το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στα πλαίσια της διοργάνωσης της Παγκύπριας Αγροτικής Έκθεσης και της συνεχούς προσπάθειας αναβάθμισής της παραχωρεί ενισχύσεις για τη συμμετοχή σ' αυτήν ανθοκαλλιεργητών και απονέμει συμβολικά βραβεία σε νικητές διαγωνισμού.

Το κοινοποιηθέν Μέτρο βασίζεται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1857/2006 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (εφεξής η «Επιτροπή»), της 15^{ης} Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με την εφαρμογή των Άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης περί της ίδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (εφεξής η «Συνθήκη ΕΚ») στις κρατικές ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της παραγωγής γεωργικών προϊόντων και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 70/2001² (εφεξής ο «Κανονισμός 1857/2006»).

(γ) Επιλέξιμες δαπάνες και χρηματοδότηση

(α) Χορηγία 100% για το μίσθωμα του εκθεσιακού χώρου, την κατασκευή και εξοπλισμό του περιπτερού υπό τη μορφή παροχής δωρεάν υπηρεσιών, με ανώτατο όριο τα €1.200 ανά επιχείρηση.

(β) Χορηγία για την απονομή βραβείων σε νικητές διαγωνισμού που θα διεξαχθεί στη διάρκεια της αγροτικής έκθεσης αξίας μέχρι €250 το καθένα.

(δ) Δικαιούχοι του Μέτρου

Για τις επιλέξιμες δαπάνες της κατηγορίας (α), δηλαδή τη χορηγία για το μίσθωμα του εκθεσιακού χώρου, την κατασκευή και εξοπλισμό του περιπτερού υπό τη μορφή παροχής δωρεάν υπηρεσιών, δικαιούχοι είναι αποκλειστικά μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ανθοκαλλιέργειας.

Για την επιλέξιμη δαπάνη της κατηγορίας (β), δηλαδή την απονομή βραβείων, δικαιούχοι μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία αποτελούν μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής γεωργικών προϊόντων.

«Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις» ορίζονται σύμφωνα με τη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων³. Η Σύσταση αποτελεί το Παράρτημα Ι του Μέτρου.

¹ Την 1^η Δεκεμβρίου 2009 τα Άρθρα 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ αντικαταστάθηκαν από τα Άρθρα 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής η «ΣΛΕΕ»). Τα Άρθρα 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ και τα Άρθρα 107 και 108 της ΣΛΕΕ είναι κατά βάση ταυτόσημα. Στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης οι παραπομπές στα Άρθρα 107 και 108 της ΣΛΕΕ εκλαμβάνονται ως παραπομπές στα Άρθρα 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ, κατά περίπτωση.

² Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 358 της 16.12.2006, σ. 3.

³ Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 124 της 20.05.2003, σ. 36.

Δεν μπορούν να λάβουν επιχορήγηση με βάση το παρόν Μέτρο οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται αποκλειστικά στην εμπορία και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων.

Ο ορισμός της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων δίδεται στο άρθρο 2 του Κανονισμού 1857/2006 και παρατίθεται αυτούσιος πιο κάτω:

«μεταποίηση γεωργικών προϊόντων»: κάθε πράξη επί γεωργικού προϊόντος από την οποία προκύπτει ένα επίσης γεωργικό προϊόν, με εξαίρεση τις εργασίες εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης που είναι απαραίτητες για την προετοιμασία ενός προϊόντος ζωικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη του πώληση.

«εμπορία γεωργικών προϊόντων»: η κατοχή ή έκθεση με σκοπό την πώληση, προσφορά προς πώληση, παράδοση ή οιονδήποτε άλλο τρόπο θέσης στην αγορά, με εξαίρεση την πρώτη πώληση από μέρους πρωτογενούς παραγωγού προς μεταπωλητές ή μεταποιητικές επιχειρήσεις και κάθε δραστηριότητα η οποία προετοιμάζει το προϊόν για μια τέτοια πρώτη πώληση· η πώληση από μέρους πρωτογενούς παραγωγού προς τελικούς καταναλωτές λογίζεται ως εμπορία αν πραγματοποιείται σε χωριστό και ειδικό για το σκοπό αυτό χώρο.

Αποκλείονται από το Μέτρο οι «προβληματικές επιχειρήσεις» κατά την έννοια των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων⁴.

(ε) Προϋπολογισμός κοινοποιηθέντος Μέτρου

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Μέτρου ανέρχεται στις €30.000.

(ζ) Διάρκεια κοινοποιηθέντος Μέτρου

Το Μέτρο αφορά τη διοργάνωση της Αγροτικής Έκθεσης η οποία πραγματοποιείται κάθε δύο έτη τον Οκτώβριο. Πιο συγκεκριμένα το Μέτρο αφορά την Αγροτική Έκθεση του 2011 και του 2013. Η τελευταία έγκριση για καταβολή χορηγίας σε δικαιούχο επιχείρηση θα δοθεί πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2013.

3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

(α) Βάσει του άρθρου 9Α (α) του Νόμου, ο Έφορος αξιολογεί και εγκρίνει, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 10, τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται στη Δημοκρατία οι οποίες, σύμφωνα με Κανονισμούς ή Αποφάσεις που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, απαλλάσσονται από την υποχρέωση της κοινοποίησης που προβλέπεται στο Άρθρο 108, παράγραφος 3, της ΣΛΕΕ. Επίσης, το άρθρο 10 (1) του πιο πάνω Νόμου προνοεί ότι η Αρμόδια Αρχή κοινοποιεί κάθε μέτρο κρατικής ενίσχυσης που αναφέρεται στην παράγραφο (α) του άρθρου 9Α του Νόμου στον Έφορο για έγκριση. Το άρθρο 10 (3) του Νόμου απαγορεύει μέτρο κρατικής ενίσχυσης που αναφέρεται στην παράγραφο (α) του άρθρου 9Α του Νόμου να τεθεί σε ισχύ στη Δημοκρατία, εκτός εάν έχει προηγουμένως εγκριθεί από τον Έφορο και έχουν τηρηθεί οι τυχόν όροι που ο Έφορος επέβαλε στην εκδοθείσα δυνάμει του εδαφίου (2) απόφασή του.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, «κρατική ενίσχυση» σημαίνει κάθε μέτρο το οποίο πληροί όλα τα κριτήρια που καθορίζονται στο Άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

Το Άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ αναφέρει ότι «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιανδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν οι Συνθήκες ορίζουν άλλως».

(β) Το κοινοποιηθέν Μέτρο συνιστά κρατική ενίσχυση, διότι ικανοποιεί σωρευτικά τα κριτήρια του Άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ:

- (i) χορηγείται άμεσα από το Δημόσιο, διότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση παρέχεται από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ήτοι από φορέα του Κράτους. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, Δημόσιο σημαίνει το Κράτος, τους Δήμους και τις Κοινότητες.
- (ii) συνιστά οικονομικό όφελος αφού η επιχορήγηση που παρέχεται στη δικαιούχο επιχείρηση σημαίνει οικονομικό πλεονέκτημα το οποίο η αποδέκτρια επιχείρηση δε θα είχε λάβει υπό τις κανονικές συνθήκες της επιχειρηματικής της δραστηριότητας. Το εν λόγω Μέτρο συνιστά άμεσο οικονομικό όφελος στους νικητές του διαγωνισμού, οι οποίοι θα λάβουν τα χρηματικά έπαθλα, καθώς και στους ανθοκαλλιεργητές καθότι τους απαλλάσσει από δαπάνες που υπό άλλες συνθήκες θα ήταν υποχρεωμένοι να επωμισθούν οι ίδιοι.
- (iii) συνιστά ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής κι αυτό γιατί η επιχορήγηση δε δίδεται γενικά σε όλες ανεξαιρέτα τις επιχειρήσεις αλλά περιορίζεται στους ανθοκαλλιεργητές και στις γεωργικές επιχειρήσεις οι οποίες θα βραβευθούν στα πλαίσια της Αγροτικής Έκθεσης.

⁴ Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης C 244 της 1.10.2004, σ. 2.

(iv) τέλος, επειδή το κοινοποιηθέν Μέτρο επιτρέπει τη χορήγηση ενισχύσεων σε ορισμένους γεωργούς και επειδή οι ενισχύσεις αποτελούν πλεονέκτημα προς αυτούς, τούτο είναι ικανό να βελτιώσει την ανταγωνιστική τους θέση έναντι των Κυπρίων και ξένων ανταγωνιστών και κατά συνέπεια δύναται να νοθεύσει τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά σε βαθμό που να επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Λόγω της ύπαρξης της κοινής γεωργικής πολιτικής, της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη της Κοινότητας αλλά και των κανονισμών για την κοινή οργάνωση των αγορών, κάθε ενίσχυση στο γεωργικό τομέα, οσοδήποτε μικρή, πρέπει να θεωρείται ότι νοθεύει τον ανταγωνισμό και επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών.

(γ) Το κοινοποιηθέν Μέτρο βασίζεται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1857/2006 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 15^{ης} Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με την εφαρμογή των Άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της παραγωγής γεωργικών προϊόντων και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 70/2001. Ο Έφορος προχώρησε στην αξιολόγηση του συγκεκριμένου Μέρους βάσει των διατάξεων του εν λόγω Κανονισμού για απαλλαγή από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται από το Άρθρο 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ.

Σύμφωνα με το άρθρο 15 του Κανονισμού 1857/2006, οι ενισχύσεις για την παροχή τεχνικής υποστήριξης, εφόσον πληρούν της προϋποθέσεις του εν λόγω άρθρου, συμβιβάζονται με την κοινή αγορά κατά την έννοια του Άρθρου 107 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ και απαλλάσσονται της υποχρέωσης προς κοινοποίηση που προβλέπεται από το Άρθρο 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ.

Όσον αφορά τη διοργάνωση και συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

- (i) Τα έξοδα συμμετοχής·
- (ii) Τα έξοδα μετακίνησης·
- (iii) Το κόστος δημοσιεύσεων·
- (iv) Το μίσθωμα των εκθεσιακών χώρων·
- (v) Συμβολικά βραβεία που απονέμονται στο πλαίσιο διαγωνισμών, μέχρις αξίας €250 ανά βραβείο και νικητή.

Στα πλαίσια του Μέρους θα καλύπτεται η δαπάνη για το μίσθωμα του εκθεσιακού χώρου και την κατασκευή και εξοπλισμό του περιπτέρου για τους ανθοκαλλιεργητές και θα παρέχονται χρηματικά βραβεία στο πλαίσιο διαγωνισμού που διοργανώνεται κατά τη διάρκεια της Αγροτικής Έκθεσης τα οποία εμπίπτουν στις επιλέξιμες δαπάνες του άρθρου 15 του Κανονισμού 1857/2006.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 1857/2006 οι προϋποθέσεις που πρέπει να τηρούνται για την κάλυψη των πιο πάνω επιλέξιμων δαπανών είναι:

- (i) η ενίσχυση πρέπει να καλύπτει το 100% των δαπανών·
- (ii) η ενίσχυση να χορηγείται σε είδος μέσω επιδοτούμενων υπηρεσιών και να μην περιλαμβάνει άμεσες χρηματικές πληρωμές σε παραγωγούς·
- (iii) Όλα τα πρόσωπα που είναι επιλέξιμα στην εξεταζόμενη περιοχή πρέπει να έχουν πρόσβαση στην ενίσχυση, υπό αντικειμενικά καθορισμένους όρους. Όταν η τεχνική υποστήριξη παρέχεται από ομάδες παραγωγών ή άλλες οργανώσεις, η ιδιότητα του μέλους της ομάδας ή οργάνωσης δεν πρέπει να αποτελεί προϋπόθεση για την πρόσβαση στην υπηρεσία. Η ενδεχόμενη συνεισφορά μη μελών για την κάλυψη των διοικητικών δαπανών της σχετικής ομάδας ή οργάνωσης πρέπει να περιορίζεται στο κόστος παροχής της υπηρεσίας.

Το κοινοποιηθέν Μέτρο καλύπτει κατά 100% τα έξοδα συμμετοχής και το μίσθωμα του εκθεσιακού χώρου για τους ανθοκαλλιεργητές καθώς και τα συμβολικά βραβεία που απονέμονται στο πλαίσιο του διαγωνισμού. Κατά συνέπεια οι εν λόγω δαπάνες επιδοτούνται κατά 100%.

Το Μέτρο δεν περιορίζει το δικαίωμα για συμμετοχή στην Αγροτική Έκθεση μόνο στους ανθοκαλλιεργητές που ανήκουν σε ομάδα παραγωγών ή άλλη οργάνωση και η συμμετοχή στο διαγωνισμό αφορά όλες τις επιχειρήσεις που λαμβάνουν μέρος στην Αγροτική Έκθεση οπότε ικανοποιείται και η προϋπόθεση (iii) πιο πάνω.

Σύμφωνα με το άρθρο 19 του Κανονισμού 1857/2006 απαγορεύεται η σώρευση με άλλη κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του Άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ ή με χρηματοδοτικές συνεισφορές των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που καλύπτονται από το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 88 παράγραφος 1 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005⁵, ή με χρηματοδοτικές συνεισφορές της Κοινότητας σε σχέση με τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εφόσον η σώρευση αυτή έχει ως αποτέλεσμα η ένταση ενίσχυσης να υπερβαίνει το ανώτατο όριο που καθορίζεται στον Κανονισμό 1857/2006. Στο Μέτρο δεν περιλαμβάνεται η απαγόρευση αυτή και ως εκ τούτου θα πρέπει να αναφερθεί ρητά.

⁵ Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 277 της 21.10.2005, σ. 1.

Με βάση το Νόμο και τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 994/98 του Συμβουλίου, της 7ης Μαΐου 1998, και τον Κανονισμό 1857/2006 της Επιτροπής, της 15^{ης} Δεκεμβρίου 2006, κρίθηκε πως το κοινοποιηθέν Μέτρο πληροί τις προϋποθέσεις και ως εκ τούτου μπορεί να εγκριθεί, νοουμένου ότι θα ενσωματωθεί σε αυτό διευκρίνιση σχετικά με τον κανόνα της σώρευσης του άρθρου 19 του Κανονισμού 1857/2006.

4. ΑΠΟΦΑΣΗ:

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΩΣ ΕΞΗΣ:

- A. Το κοινοποιηθέν Μέτρο ενισχύσεων με τίτλο «Καθεστώς κρατικών ενισχύσεων προς ανθοκαλλιεργητές και άλλους για συμμετοχή στην παγκύπρια αγροτική έκθεση και βράβευση φυσικών και νομικών προσώπων» πληροί σωρευτικά όλες τις προϋποθέσεις του Άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ και ως εκ τούτου συνιστά κρατική ενίσχυση.
- B. Το Μέτρο είναι συμβατό με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1857/2006 της Επιτροπής, της 15^{ης} Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με την εφαρμογή των Άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της παραγωγής γεωργικών προϊόντων και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 70/2001, και εγκρίνεται από τον Έφορο βάσει του άρθρου 9Α (α) του Νόμου νοουμένου ότι θα ενσωματωθεί στο Σχέδιο η ακόλουθη διευκρίνιση:

Απαγορεύεται η σώρευση με άλλη κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του Άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ ή με χρηματοδοτικές συνεισφορές των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που καλύπτονται από το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 88 παράγραφος 1 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005, ή με χρηματοδοτικές συνεισφορές της Κοινότητας σε σχέση με τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εφόσον η σώρευση αυτή έχει ως αποτέλεσμα η ένταση ενίσχυσης να υπερβαίνει το ανώτατο όριο που καθορίζεται στον Κανονισμό 1857/2006.

- Γ. Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

(Χρίστος Ανδρέου)

Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων

Λευκωσία, 25 Ιουλίου 2011.
Ε.Ε.Κ.Ε. 25.06.002.330 (813.2.3.23.1.1.12)